

M.A. 4th Semester Examination, 2021

SANSKRIT

(Gems of Nyāya Vaiśeṣika)

Paper: SNSK- 401ED

Course ID: 40951

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answer in their own words
as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः । 10×1=10
- क. प्रलयस्यास्तित्वे किं मानम् इति उदयनाचार्यमतमनुसृत्य प्रतिपाद्यताम्।
ख. पूर्वपक्षमतोपस्थापनपुरःसरं स्वभाववादस्य उदयनाचार्यकृतं निराकरणं सरससुरगिरा वर्णयताम्।
ग. अलौकिकस्य परलोकसाधनस्यास्तित्वे किं मानम् इति न्यायकुसुमाञ्जलिमनुसृत्य विचारयताम्।
2. आमूलचूडमुद्धृत्य यथेच्छं चतुष्टयं यथामति व्याख्येयम्। 5X4=20
- क. न्यायचर्चेयमीशस्य ...।
ख. प्रमायाः परतन्त्रत्वात् ...।
ग. चिरध्वस्तं फलायालम् ...।
घ. अप्राप्तेरधिकप्राप्तेः ...।
ङ. कार्ययोजनधृत्यादेः ...।
च. मितिः सम्यक् परिच्छित्तिः ...।
छ. शङ्का चेदनुमास्त्येव ...।
3. अधस्स्थितेषु यथेच्छं पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लेख्यानि। 2×5=10
- क. न्यायकुसुमाञ्जलिग्रन्थस्य आद्यो मङ्गलश्लोकः लिख्यताम्।
ख. काः पञ्च विप्रतिपत्तयः?
ग. योगदर्शने तथा महापाशुपतदर्शने कीदृश ईश्वरः स्वीकृतः ?
घ. उत्तमः योगः कथं लभ्यते?
ङ. स्वर्गापवर्गयोर्मार्गम् इति कारिकायां स्वर्गापवर्गपदेन किं विवक्षितम् ?
च. परिमलप्रोद्धोर्ध्वोत्सवः इति पदस्य ग्रन्थपक्षे व्याख्यायां कः अर्थः?
छ. तत्त्वे यत्नवता भाव्यमन्वयव्यतिरेकयोः – इत्यस्य किं तात्पर्यम् ?
ज. न्यायकुसुमाञ्जलिग्रन्थे प्रतिबन्धकस्वरूपं किम् ?